

Qui vol ser bibliotecari? Expectatives, satisfacció i ocupació dels graduats de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona

RESUM

Estudi de les expectatives laborals dels estudiants matriculats a primer curs del grau en Gestió d'Informació i Documentació Digital de la Universitat de Barcelona en comparació amb els llocs de treball realment ocupats quan acaben la carrera i l'anàlisi de la satisfacció dels estudis per part d'aquests estudiants. La informació prové d'enquestes que es passen als estudiants en diversos moments: durant el primer mes d'entrar a la Facultat, quan acaben la carrera i quan recullen el títol (al cap d'un any o més). Les dades analitzades permeten constatar, per una banda, que quan comencen, només al 27,3 % dels estudiants els agradaria treballar en una biblioteca, però en canvi, quan acaben el grau, un 50 % aproximadament acaben treballant en aquest àmbit. D'altra banda, la satisfacció envers els estudis cursats se situa al voltant del 4 sobre 5.

¿Quién quiere ser bibliotecario? Expectativas, satisfacción y ocupación de los graduados de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de la Universitat de Barcelona

RESUMEN

Estudio de las expectativas laborales de los estudiantes matriculados en primer curso del grado en Gestión de Información y Documentación Digital de la Universitat de Barcelona en comparación con los puestos de trabajo realmente ocupados cuando terminan la carrera y el análisis de la satisfacción de los estudios por parte de estos estudiantes. La información proviene de encuestas que se distribuyen a los estudiantes

en varios momentos: durante el primer mes de entrar en la Facultad, cuando terminan la carrera y cuando recogen el título (al cabo de año o más). Los datos analizados permiten constatar, por un lado, que cuando empiezan, solo al 27,3 % de los estudiantes les gustaría trabajar en una biblioteca, pero en cambio, cuando terminan el grado, un 50 % aproximadamente acaban trabajando en este ámbito. Por otra parte, la satisfacción por los estudios cursados se sitúa en torno al 4 sobre 5.

Who wants to be a librarian? Expectations, satisfaction and occupation of graduates of the Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals of the Universitat de Barcelona

ABSTRACT

Survey of the job expectations of students enrolled in the first year of the Bachelor's Degree in Digital Information and Documentation Management at the University of Barcelona in comparison with the jobs actually held when they finish their degree, and analysis of the satisfaction of these students with their studies. The information comes from questionnaires given to students at various points in time: during the first month after entering the Faculty, when they finish their degree, and when they pick up their degree (after a year or more). The analyzed data show, on the one hand, that when they start, only 27.3 % of students would like to work in a library, but on the other hand, when they finish their degree, approximately 50 % end up working in this scope. On the other hand, satisfaction with the studies completed is around 4 out of 5.

PARAULES CLAU

AQU, Expectatives laborals, FIMA, GIDD, Inserció laboral, Satisfacció dels estudis

Palabras clave: AQU, Expectativas laborales, FIMA, GIDD, Inserción laboral, Satisfacción de los estudios

Key words: AQU, FIMA, GIDD, Job expectations, Job insertion, Satisfaction with studies

AUTORS

Maite Comalat Navarra

comalat@ub.edu

<https://orcid.org/0000-0002-4214-3320>

Amadeu Pons i Serra

pons@ub.edu

<http://orcid.org/0000-0002-2026-5570>

Professors de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals. Departament de Biblioteconomia, Documentació i Comunicació Audiovisual. Centre de Recerca en Informació, Comunicació i Cultura (CRICC).

Introducció

Una de les funcions de la universitat és formar bons professionals. Per aconseguir-ho, cal combinar diversos factors: comptar amb unes instal·lacions adequades, amb un personal docent motivat, i, sobretot, amb una oferta formativa que respongui a les necessitats de la societat i del mercat laboral. Aquesta adequació de la formació a les demandes es porta a terme amb un procés permanent de revisió dels plans d'estudis, dels continguts de cada assignatura i els mètodes docents utilitzats per impartir-les. Tot plegat, amb l'objectiu de fer atractiva l'oferta docent dels graus als seus destinataris potencials: nois i noies que estan fent el batxillerat.

1. Justificació

Els autors d'aquest treball, professors de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (FIMA) amb una dilatada trajectòria, hem observat al llarg dels anys que, en molts casos, els estudiants evolucionen en les expectatives laborals al llarg de la seva carrera universitària. Si en els primers anys no se senten cridats per les biblioteques com a possible lloc de treball, a mesura que avancen els anys van trobant més atractius aquests centres i les tasques que s'hi realitzen. En molts casos, la realització de pràctiques (curriculars o extracurriculars) és el moment clau del canvi cap a l'afició per la professió. I les enquestes sobre els estudis que es recullen entre els exalumnes ho indiquen així.

La finalitat d'aquest estudi és documentar la poca consideració que les biblioteques tenen com a futur lloc de treball per part dels alumnes de primer curs i constatar el canvi d'actitud respecte a la professió bibliotecària. Per fer-ho, s'han recollit dades de manera sistemàtica entre els alumnes de primer curs sobre les seves expectatives laborals i s'han comparat amb la informació disponible sobre l'opinió dels estudiants un cop acaben la carrera i comencen a treballar.

2. Objectius

Aquest treball vol aconseguir diferents objectius:

- Conèixer de manera objectiva les expectatives laborals dels alumnes de primer curs del grau en Informació i Documentació Digital.
- Comparar aquestes expectatives amb les dades de col·locació laboral dels graduats que acaben els estudis.
- Completar l'estudi amb les dades de satisfacció dels graduats respecte dels estudis que han cursat.

3. Metodologia

Per començar s'ha fet una breu revisió bibliogràfica per tal d'identificar treballs previs que abordin els mateixos objectius que aquest: el canvi d'actitud respecte del treball bibliotecari per part dels estudiants matriculats i la valoració dels ensenyaments, un cop han acabat els estudis.

Pel que fa a la recollida de les expectatives laborals dels alumnes de primer curs, es va dissenyar una enquesta amb el programa Forms, de Microsoft, que estava formada per un nombre limitat de preguntes (a més de les que afecten aspectes demogràfics de la població):

- Quines són les teves preferències de cara a la feina, en el futur?
- Si has dit que t'agradaria treballar en una empresa... De quin sector? (Per exemple: sanitari, audiovisual, jurídic, alimentació...)
- Fent què? (Per exemple: al web, xarxes socials...)

Aquesta enquesta es va distribuir entre la totalitat dels alumnes de nou accés el curs 2023-24 al grau en Gestió d'Informació i Documentació Digital (GIDD), mitjançant la seva inclusió al Campus Virtual d'una assignatura obligatòria que s'imparteix a primer curs, primer semestre: Cerca i ús d'informació (78 alumnes). L'enquesta va estar activa durant dues setmanes.

Per a l'altra part del treball, per conèixer la valoració dels graduats respecte dels ensenyaments i l'anàlisi de la seva col·locació laboral, comptem amb tres enquestes que es porten a terme des de fa anys. Per un cantó, les universitats catalanes, en coordinació amb l'AQU (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya), demanen l'opinió dels seus graduats tan bon punt acaben els estudis sobre quina és la seva satisfacció en relació amb la carrera que acaben de cursar. A la Universitat de Barcelona, aquests informes es publiquen a la pàgina web del Gabinet Tècnic del Rectorat des del 2013 <http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats.html>. L'AQU, per la seva banda, publica cada tres anys aquestes enquestes i les dona a conèixer a *EUC: estudis universitaris de Catalunya* <<https://estudis.aqu.cat/euc/ca/Titulacions/Enquestes>>.

Per una altra banda, la nostra Facultat, des del 2015, passa una enquesta als graduats quan venen a recollir el títol i que complementa l'anterior, ja que se'ls pregunta la satisfacció i la integració al món laboral al cap d'un any –com a mínim– que han acabat els estudis. La sèrie de dades recollides i els informes corresponents es poden trobar a l'apartat "Dades i indicadors" dins de "Sistema de qualitat

- SAIQU” de la pàgina web de la FIMA <<https://www.ub.edu/portal/web/informacio-mitjans-audiovisuals/dades-i-indicadors>>.

4. Breu estat de la qüestió

El nombre d'estudiants matriculats en les carreres universitàries que preparen per treballar com a bibliotecari no ha estat mai gaire alta. Si bé en els primers anys de la implantació de la diplomatura en Biblioteconomia i Documentació com a estudis oficials a Espanya –a partir de 1982–, el nombre de matriculats en el conjunt de l'Estat assolí el nombre màxim de 8.460 matriculats el curs 2001-2002,¹ des d'aquell curs començà una tendència a la baixa. Els motius no han estat mai estudiats rigorosament, però podem aventurar diferents fenòmens que hi condueixen: el nombre molt alt de graus disponibles, la poca visibilitat dels estudis, i una certa baixada de la natalitat.²

Aquesta situació és comuna a la resta d'Europa. Segons Larsen (2005), la majoria de les 50 institucions que impartien Biblioteconomia i que varen contestar un qüestionari eren relativament petites, amb menys de 200 estudiants matriculats cadascuna. També a Austràlia (amb més de 20 milions d'habitants), l'any 1997 es varen matricular 1.745 estudiants de grau, i al cap de dotze anys, el 2009, foren només 769 (la meitat). Les raons que apunten les autores d'aquest article (Combes *et al.*, 2011) per explicar aquest poc èxit dels nostres estudis són dues: la dificultat dels joves per entendre la naturalesa i les funcions tan diverses dels professionals de la informació avui en dia, i la natura tan difusa de la professió, que pot fer que els estudiants tinguin una idea equivocada sobre la finalitat o utilitat dels estudis.

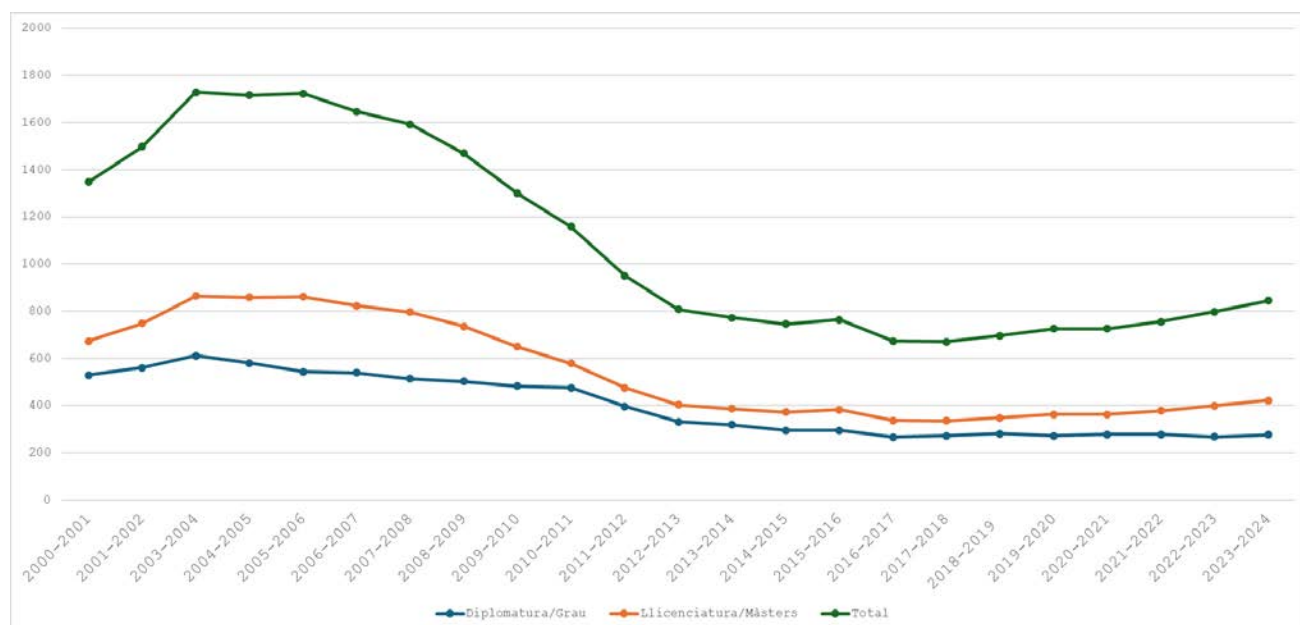
Pel que fa a Catalunya, la tendència a la baixa és similar. Prova d'això és que si bé durant un temps hi hagué quatre universitats que oferien ensenyaments en el nostre àmbit, tant de primer com de segon cicle (diplomatura i llicenciatura: universitats de Barcelona, Autònoma de Barcelona, Oberta de Catalunya i Vic), a hores d'ara únicament la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals (FIMA) de la Universitat de Barcelona ofereix el grau, que actualment es denomina de Gestió d'Informació i Documentació Digital (GIDD), així com diversos màsters d'especialització.

---

¹ Aquesta xifra s'obté sumant els matriculats a la diplomatura en Biblioteconomia i Documentació (4.728) i els matriculats a la llicenciatura en Documentació (3.732), segons les dades aportades per l'article de 2016 de Mercedes de la Moneda, que provenen de l'Institut Nacional de Estadística.

² Segons el Cercador d'estudis universitaris (<https://universitats.gencat.cat/ca/estudis-universitaris/cercador-estudis-universitaris/?filter_txt=&tipusOferta=grau&filter_municipi=&accion=cercar>), per al curs 2024-25, l'oferta de graus contempla un total de 651 opcions (comptant tots els graus de totes les universitats). Amb aquesta oferta tan àmplia, no resulta estrany que més de 100 graus tinguin com a nota de tall un 5 (és a dir, no cobreixen l'oferta de places). Però, a més, tanta oferta pot provocar confusions: a la llista de graus disponibles, n'hi ha 36 que contenen la paraula “comunicació” i n'hi ha 19 amb la paraula “digital”. Per una altra banda, si un estudiant es fixa en el grau en Gestió d'Informació i Documentació Digital, li pot resultar difícil imaginar els continguts i les sortides professionals a què dona lloc aquest ensenyament.

A la UB, el nombre d'estudiants matriculats va arribar a un màxim el curs 2003-2004, amb un total de 864 matriculats (acumulant la diplomatura i la llicenciatura).³ A partir d'aleshores, tal i com es pot veure al Gràfic 1, es constata una davallada que s'atura al curs 2017-2018 (amb 335 alumnes matriculats), i en què comença una lleugera i constant recuperació.

Gràfic 1 Evolució de la matrícula a la FIMA 2000-2023. Font: Estadístiques UB

	Diplomatura	Grau	Doble grau	Llicenciatura	Màster GCD ⁴	Màster BCP	Màster GDBSI	Màster HD	Total matric.
2000-2001	529			145					674
2001-2002	561			188					749
2002-2003	588			240					828
2003-2004	611			253					864

³ Hi ha petites diferències entre les dades de matrícula que provenen de l'INE i del Ministeri d'Educació, per una banda, i les que proporciona la UB. Per tal d'unificar la nostra anàlisi, prenem les de la Universitat de Barcelona: http://www.ub.edu/dades_academiques/estadistiques/. Mercedes de la Moneda analitza l'evolució fins al curs 2014-2015 (2016: 41).

⁴ Les sigles corresponen als següents ensenyaments:
Màster BCP: Biblioteques i Col·leccions Patrimonials
Màster GCD: Gestió de Continguts Digitals
Màster GDBSI: Gestió i Direcció de Biblioteques i Serveis d'Informació
Màster HD: Humanitats Digitals

	Diplomatura	Grau	Doble grau	Llicenciatura	Màster GCD ⁴	Màster BCP	Màster GDBSI	Màster HD	Total matric.
2004-2005	580			278					858
2005-2006	543			303	15				861
2006-2007	539			252	32				823
2007-2008	514			242	40				796
2008-2009	502			181	52				735
2009-2010	319	164		100	67				650
2010-2011	212	264		35	68				579
2011-2012	89	308		12	66				475
2012-2013	27	305			72				404
2013-2014		296	22		68				386
2014-2015		254	40		79				373
2015-2016		245	50		37	26	24		382
2016-2017		224	43		30	35	5		337
2017-2018		215	57		17	25	21		335
2018-2019		218	62		25	31	12		348
2019-2020 ⁵		199	73		38	22	14	17	363
2020-2021		201	76		37	28	6	15	363
2021-2022		196	81		38	16	22	25	378
2022-2023		186	82		40	42	19	30	399
2023-2024		194	82		42	35	26	43	422

Taula 1 Evolució de la matrícula a la FIMA 2000-2023 per titulacions. Font: Estadístiques UB

Com es pot veure a la Taula 1, el curs 2009-2010 comença el grau en Informació i Documentació, fruit de l'adaptació dels estudis universitaris a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES), de quatre cursos de durada que substituirà progressivament la diplomatura, que s'anirà extingint. Justament, el curs 2009-2010 l'oferta de graus –tots de quatre anys– augmenta considerablement, i aquest fet podria explicar la disminució d'alumnat de nou accés per la manca de visibilitat del nostre grau.

⁵ Tot i que no es reflecteix en les xifres de la taula, ens sembla oportú de fer notar que a partir del curs 2019-2020, el pla d'estudis canvia i passa a denominar-se grau en Gestió d'Informació i Documentació Digital.

Aquestes xifres es poden posar de costat amb el nombre d'estudiants que accedeixen cada any al grau i els que acaben els seus estudis:⁶

Curs	Estudiants de nou accés al grau	Nombre total de matriculats al grau	Estudiants que acaben el grau
2019-20	86	199	33
2020-21	91	200	29
2021-22	82	196	23
2022-23	77	185	25
2023-24	86	194	

Taula 2 Nombre d'estudiants del grau a la FIMA

Paral·lelament al fenomen de la davallada de la matrícula, n'hi ha un altre de remarcable: la pluralitat de llocs de treball que ocupen els titulats universitaris de la nostra àrea, més enllà de les biblioteques convencionals. Segons l'estudi d'Abadal i altres (2012):

Els centres que tradicionalment han aglutinat la contractació de professionals del sector de la informació i documentació (arxius i biblioteques, preferentment) i que representaven a l'entorn del 46 % de les ofertes el curs 2009-2010, han vist reduït el seu pes de manera radical fins al 9 % el curs 2011-2012. En aquest apartat cal destacar la reducció en el nombre d'ofertes de treball procedents de biblioteques públiques que, d'oferir-ne una quarta part (26 %) del sector el curs 2009-2010, ha disminuït l'aportació al 3 %.

En tercer lloc, com a professors de primer curs del grau percebem que la imatge de les biblioteques entre els adolescents i els joves no afavoreix que aquestes siguin un escenari molt engrescador com a futur laboral. No coneixem estudis al respecte i, per tant, caldria fer una recerca seriosa que aportés dades sobre aquest tema, però crida l'atenció, sobretot, si tenim en compte que les enquestes de valoració de les biblioteques que es fan a la població en general deixa aquests equipaments en un nivell molt alt.

Aquest no és un tema que preocupi només en el nostre entorn. En relació a les expectatives dels estudiants de la carrera respecte el seu futur laboral, hem identificat un estudi similar al nostre, publicat el 2020 i centrat en el context d'Azerbaidjan (Khalili, 2020). En aquell país, en una enquesta

---

⁶ Segons el Portal d'estadístiques de l'àmbit acadèmic de la Universitat de Barcelona: <http://www.ub.edu/dades_academiques/estadistiques/>. Una sèrie més llarga es pot veure a Dades estadístiques, del Gabinet Tècnic del Rectorat: <http://www.ub.edu/gtr/indicadors_dades/grau_nous.html>.

passada a la totalitat d'estudiants del grau, de tots els cursos de la universitat Shahid Madani University (130 estudiants en total), més de la meitat dels enquestats van contestar positivament l'afirmació "I like working in the field of LIS [library and information science]" (Khalili, 2020: 14). La xifra no és exactament comparable amb les nostres dades: la població enquestada era tant dels primers cursos com dels darrers, i l'àmbit de treball no se circumscribia únicament al camp de les biblioteques.

D'altra banda, pel que fa a la satisfacció dels bibliotecaris joves envers la carrera cursada, es compta ja amb una certa tradició en el marc de Catalunya: les universitats envien un qüestionari als graduats quan acaben la carrera. Aquestes dades són recollides i publicades cada tres anys per l'AQU. En l'àmbit de la FIMA, i des de fa uns anys, es passa una segona enquesta en el moment que els graduats tornen a la Facultat a recollir el títol (a partir d'un any que han acabat els estudis). Aquestes dades ja foren estudiades el 2019 per Comalat i Pons al treball citat a la bibliografia.

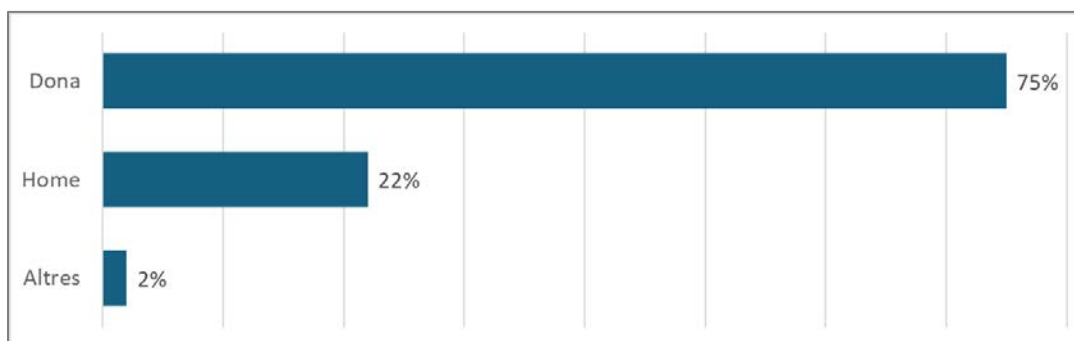
5. Les expectatives dels alumnes de 1r (Qui vol ser bibliotecari?)

Com hem avançat abans, aquest curs 2023-24, a la FIMA s'ha iniciat la recollida sistemàtica de les expectatives laborals dels estudiants de primer curs, per tal de corroborar la percepció que teníem els professors que les biblioteques no són un lloc de treball desitjat en aquest moment de començar els estudis. Per fer-ho, es va dissenyar una enquesta amb el programa Forms de Microsoft que es posà a disposició dels 78 alumnes matriculats a l'assignatura Cerca i ús d'informació, obligatòria del primer semestre de primer curs del grau en Gestió d'Informació i Documentació Digital.

Cal dir que aquesta assignatura és cursada pels estudiants que fan el doble grau ("Infocom"): Gestió d'Informació i Documentació Digital més Comunicació Audiovisual. Una part d'aquests alumnes trien aquesta opció perquè no han pogut cursar únicament el grau en Comunicació Audiovisual (per la nota de tall d'aquest grau) i això fa que la seva predisposició per la documentació sigui més baixa.

L'enquesta es va poder contestar de manera anònima per mitjà del Campus Virtual entre el 20 de setembre i el 5 d'octubre de 2024. El total de respostes rebudes fou de 44 (56,4 % de la població), de les quals el 56 % correspon a alumnes que únicament feia el grau en GIDD, mentre que el 43 % restant estava cursant el doble grau. Pel que fa a dades de caire demogràfic, destaca, per una banda,

el predomini femení de l'alumnat: el 75 % dels que va respondre eren dones. Aquesta és una dada que no es correspon amb el total d'alumnes matriculats: el 67 % són dones i el 33 %, homes.⁷

Gràfic 2 Gènere amb el que s'identifiquen els estudiants de 1r curs. Font: Enquesta 1r curs

Per altra banda, destaca la joventut de la població que va contestar: el 95 % tenia entre 18 i 22 anys. La resta, entre 23 i 27 anys. Aquesta dada és important, ja que en aquestes edats tan primerenques pot passar que encara no hagin despertat les vocacions en general, tant per al món de les biblioteques com per a qualsevol altre. El problema és que la gent de més edat –i, doncs, amb la vocació bibliotecària ja desvetllada– no ho té fàcil per matricular-se al grau, a Catalunya: els titulats universitaris poden ocupar només un 3 % de les places que s'ofereixen.⁸

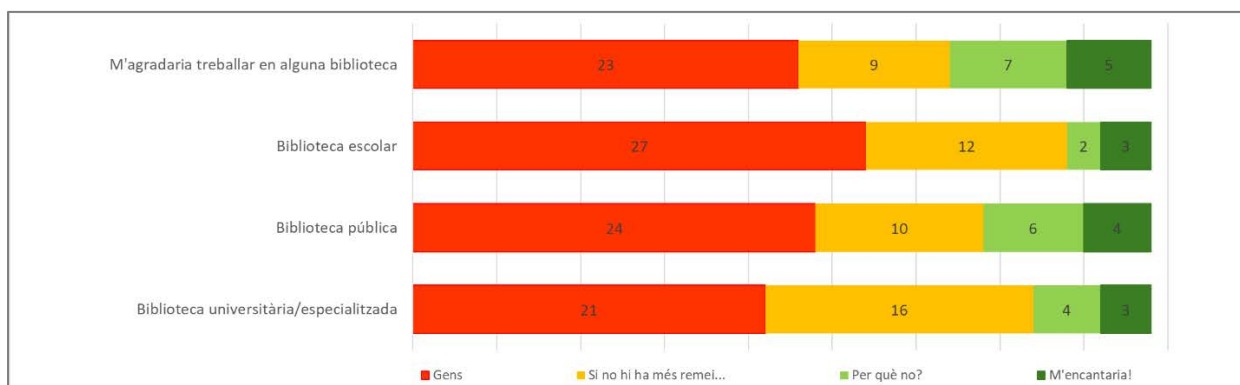
La pregunta més important és aquesta: “Quines són les teves preferències de cara a la feina, en el futur?” Amb tres opcions possibles: “M’agradaria treballar en alguna biblioteca”, “M’agradaria treballar en algun arxiu” i “M’agradaria treballar en alguna empresa”. Les opcions no eren excloents: un estudiant podia triar més d’un entorn si ho desitjava. En cada cas, calia triar una d’aquestes quatre possibilitats: “M’encantaria!”, “Per què no?”, “Si no hi ha més remei...” o “Gens!”.

La dada que es desprèn d’aquesta enquesta, i que sobta més, és que només un 27,3 % dels estudiants afirmen que els agradaria treballar en una biblioteca (un 11,4 % afirma que “Els encantaria” i un 15,9 % responen “Per què no?”). És a dir, el 72,8 % dels alumnes declaren, quan comencen el grau, que no se senten motivats per treballar en cap tipus de biblioteca (el 52,3 % diuen que no els agradaria “Gens” treballar-hi, i el 20,5 %, que ho farien “Si no hi ha més remei”).

⁷ Tanmateix, aquesta dada no es correspon amb la realitat: el total d'alumnes matriculats segons el Portal d'estadístiques de l'àmbit acadèmic de la Universitat de Barcelona (<http://www.ub.edu/dades_academiques/estadistiques/>), que posa de manifest que el 67 % són dones i el 33 %, homes.

⁸ <<https://universitats.gencat.cat/ca/acces-universitat/acces-segons-perfils-estudiants/estudiant-universitari/#ja-tinc-una-titulacio-universitaria-i-en-vull-estudiar-una-altra>>

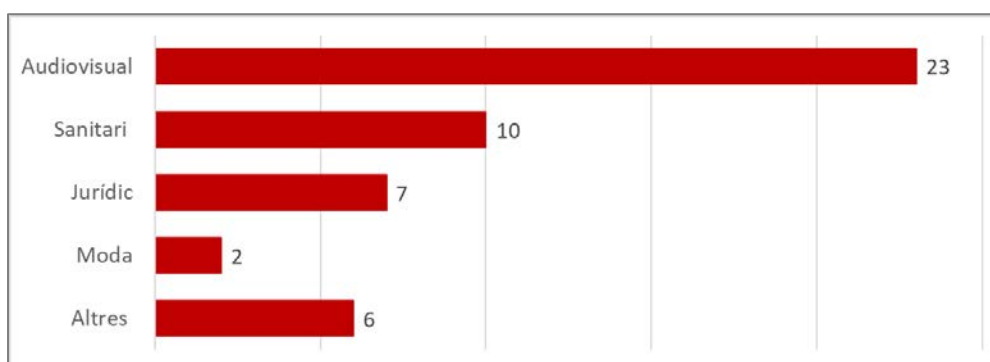
Entre els tipus de biblioteques que se'ls planteja (escolar, pública i universitària), la que desperta més interès és la pública.

Gràfic 3 Preferències de cara a la feina en el futur. Font: Enquesta 1r curs

El món dels arxius tampoc és que sigui el preferit de la majoria d'aquesta població enquestada: amb una resposta similar al de les biblioteques, el 27,2 % dels que responen afirmen que podrien treballar en un arxiu ("M'encantaria", 4,5 %; "Per què no?", 22,7 %), i el 72,7 % ho desestimen (el 31,8 % "Si no hi ha més remei", i el 40,9 % diuen que no els agradaria "Gens!").

Així doncs, el marc ideal de treball dels futurs graduats quan comencen la carrera és treballar en alguna empresa, amb un percentatge molt alt, del 93,1 % ("M'encantaria": 54,5 %; "Per què no?": 38,6 %). Preguntats sobre quin sector preferirien (amb respostes múltiples), els resultats són els que apareixen al Gràfic 3 i on podem observar el pes del sector audiovisual.

Gràfic 4 Sector en el que preferiria treballar l'alumnat de nou ingrés. Font: Enquesta 1r curs

Dins de l'apartat "Altres" apareixen els sectors següents: alimentació, construcció, història de l'art, informàtica, màrqueting i tèxtil.

També es demanava la funció preferida dins de l'empresa (amb opció lliure de resposta). Les respostes més repetides esmenten les xarxes socials (19 casos) i funcions relacionades amb el web (16 casos). Altres respostes més desenvolupades són aquestes: "Potser una part més d'administrar i ordenar o una part més creativa, com de dissenyar l'espai on està la informació, etc.", "Organitzant arxius, expedients, històries clíniques, documentació clínica", "Organitzant els documents", "Organizando información de casos, las redes sociales de la empresa... aun no lo tengo muy claro", "En la web, gestionant documents, gestionant correus o informació que arriba...", "Xarxes socials, gestió de subministraments o recerca d'informació per l'empresa", "M'agradaria treballar la web de l'empresa o portar les xarxes socials".

6. Les valoracions dels graduats: satisfacció amb la titulació

Una vegada revisada l'enquesta sobre les expectatives laborals de l'alumnat de nou accés, passem ara a analitzar quin és el grau de satisfacció dels titulats respecte de l'ensenyament que han cursat, una vegada que acaben els estudis.

Segons l'enquesta de la FIMA, que omple l'alumnat en el moment que recullen el títol (un any o més després de finalitzar els estudis), tal i com pot observar-se a la Taula 2, la satisfacció amb la titulació se situa al voltant del 4 sobre 5 (oscil·lant entre el 3,8 i el 4,2, segons els anys). Aquesta dada coincideix amb la que recull l'enquesta de la UB (que es passa just en el moment d'acabar la carrera), i permet veure una progressiva millora en els darrers quatre anys, ja que passem d'un 3,9 el curs 2018-19, a un 4,1 el curs 2022-23. En els resultats publicats per l'AQU,⁹ la satisfacció global millora progressivament i passa del 6,5 (sobre 10) de l'any 2017, al 7,7 del 2023 (amb un 7,4 l'any 2020).

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Enquesta FIMA	4,0	4,2	3,8	4,2	3,8
Enquesta UB	4,1	4,2	4,2	4,0	3,9

Taula 3 Evolució de la satisfacció amb la titulació. Font: Enquesta FIMA i enquesta UB

Les pràctiques externes (curriculars i no curriculars) són un dels elements més ben valorats a totes les enquestes, i es troben, en tots els casos i anys, per sobre de 4, tal com es pot observar a la Taula 3. Les pràctiques externes (sense distinció entre curriculars i no curriculars) també apareixen molt ben valorades a l'enquesta de l'AQU, ja que l'any 2023 obtenen un 8,6, l'any 2020 un 8,3. i l'any 2017 un 7,8.¹⁰

⁹ Les dades de l'AQU no s'inclouen a la taula perquè la periodicitat (cada tres anys) i l'escala (sobre 10 i no sobre 5) són diferents a les enquestes de la FIMA i de la UB i no afavoreixen la comparació i la presentació coherent.

¹⁰ La mateixa opinió es va detectar en una enquesta duta a terme entre 581 bibliotecaris nord-americans, tal com es recull a l'article de Goodsett i Koziura de 2016, citat a la bibliografia.

	2022-23		2021-22		2020-21		2019-20		2018-19	
	FIMA	UB	FIMA	UB	FIMA	UB	FIMA	UB	FIMA	UB
Curriculars	4,1	3,8	4,2	4,3	4,4	4,7	4,5	4,3	4,3	4,4
No curriculars	4,2		4,4		4,5		4,7		4,6	

Taula 4 Valoració de les pràctiques. Font: Enquesta FIMA i enquesta UB

D'altra banda, tal com es pot veure a la Taula 4, els graduats, a l'enquesta de la FIMA, valoren per sobre de 4 la formació rebuda que els ha permès millorar les seves competències personals i les seves capacitats per a la futura activitat professional.

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Millora competències personals	4,1	4,0	3,9	4,2	4,3
Millora capacitats activitat professional	4,1	4,3	4,0	4,5	4,2

Taula 5 Ítems més ben valorats. Font: Enquesta FIMA

A l'enquesta de la UB apareixen altres elements valorats de manera positiva i, el que és més important, en la majoria dels casos, amb una puntuació que millora al llarg dels anys. Aquests aspectes estan relacionats amb la tutorització i la realització del TFG (treball final de grau), l'assessorament rebut, l'ús del Campus virtual i les accions de mobilitat (Taula 5). Aquest darrer aspecte, la percepció positiva sobre les accions de mobilitat, entra en contradicció amb la percepció que en tenen els graduats que han omplert les enquestes de la FIMA on aquestes accions són, precisament, l'ítem menys valorat, amb un 3,48 el darrer curs però amb un 3,69 el curs 2021-22, un 3,43 el curs 2020-21, un 3,92 el curs 2019-20 i un 3,25 el curs 2018-19.

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
La tutorització rebuda al llarg del treball de fi de grau ha estat adequada	4,3	4,6	4,7	3,9	4,1
Les accions de mobilitat que he realitzat han estat rellevants per al meu aprenentatge	4,0	4,7	4,0	3,7	4,2
El treball de fi de grau m'ha estat útil per consolidar les competències de la titulació	4,0	4,5	4,0	3,9	3,9
L'ús del Campus virtual ha facilitat el meu aprenentatge	4,0	4,2	4,0	4,5	4,3
Els serveis de suport a l'estudiant (informació, matriculació, tràmits acadèmics, beques, orientació, etc.) m'han ofert un bon assessorament i atenció	3,9	4,0	3,4	3,9	3,9

Taula 6 Ítems més ben valorats. Font: Enquesta UB

Com podem veure a la Taula 5, la valoració dels diferents ítems el curs 2022-23 té una tendència a la baixa; tanmateix, “La tutorització rebuda ha estat útil i ha contribuït a millorar el meu aprenentatge” es manté com l’element més ben valorat, amb un 4,3.

La resta d’aspectes pels quals es pregunta obtenen, en la majoria de les sèries i enquestes, una puntuació per sobre de 3,5 a les enquestes de la FIMA i de la UB. Tot i que les puntuacions fluctuen entre els diversos anys, els elements que no han estat tan ben puntuats (i que obtenen una mitjana, en tota la sèrie, per sota de 4) es recullen a les taules 6 i 7.

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Millora habilitats comunicatives	3,8	3,8	3,7	3,9	4,2
Millora capacitat de lideratge i treball en equip	3,8	3,5	3,9	4,3	4,0
Expectatives titulació	3,7	3,8	3,4	4,2	3,7
Estructura del pla d'estudis	3,6	3,9	3,9	4,3	3,9

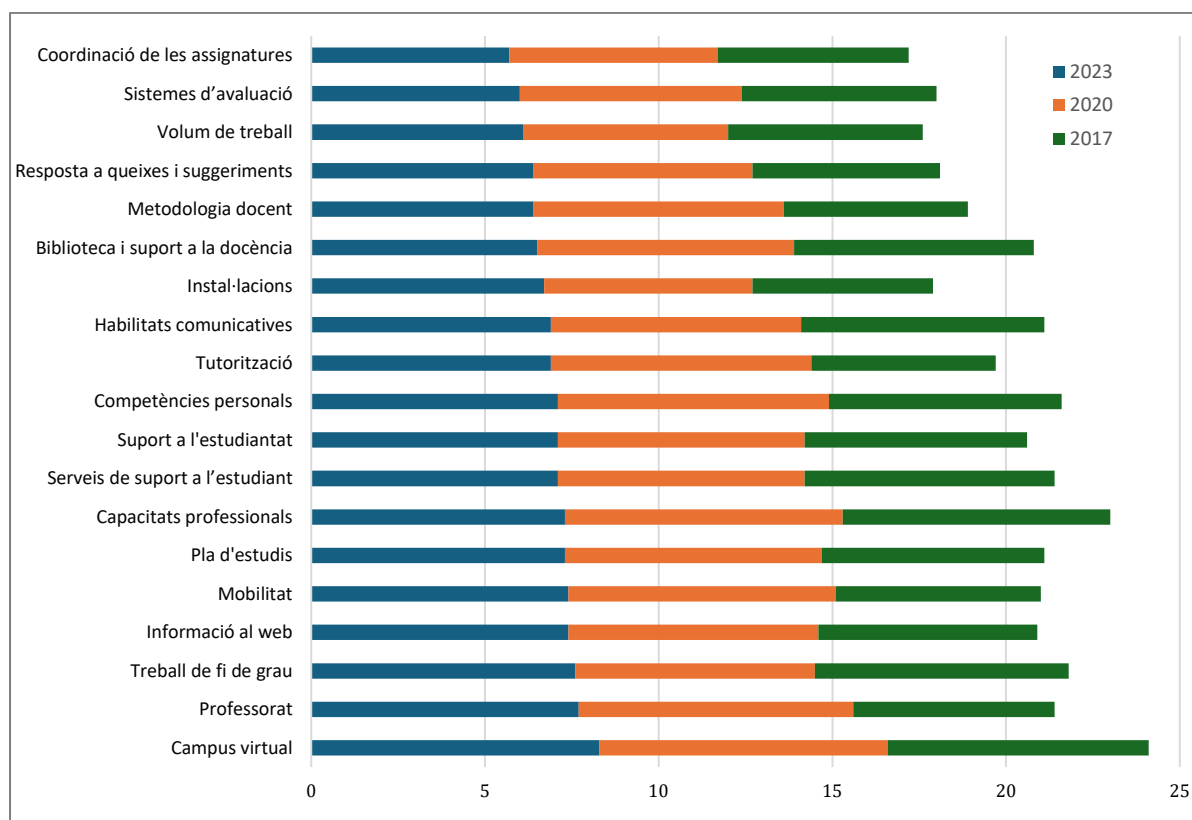
Taula 7 Ítems menys ben valorats. Font: Enquesta FIMA

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Els sistemes d’avaluació han permès reflectir adequadament el meu aprenentatge	4,3	3,0	3,3	3,6	3,4
He rebut resposta adequada de les meves queixes i suggeriments	4,2	3,2	3,7	3,6	3,4
La metodologia docent emprada pel professorat ha afavorit el meu aprenentatge	3,9	3,2	3,6	3,7	3,8
Les instal·lacions (aules i espais docents) han estat adequades per afavorir el meu aprenentatge	3,6	3,5	4,3	3,5	3,5

Taula 8 Ítems menys ben valorats. Font: Enquesta UB

Les característiques dels resultats publicats per l’AQU fan que siguin difícilment comparables amb les altres dades disponibles. Malgrat tot, el seu interès és evident i, per tal de no perdre informació, s’han recollit en el Gràfic 4. Els resultats que s’obtenen són molt més exhaustius i, lògicament, coherents amb els que publica la UB. D’una banda, que el Campus virtual és l’eina més ben valorada pels graduats i l’element amb una puntuació més alta. La millora de les capacitats professionals, el treball de fi de grau, la millora de les competències personals, el professorat, els serveis de suport a l’estudiant, la millora de les habilitats comunicatives, el pla d’estudis i les accions de mobilitat obtenen una mitjana, al llarg dels tres anys, per sobre de 7. En canvi, la coordinació de les

assignatures, el volum de treball, les instal·lacions i els sistemes d'avaluació se situen entre la franja del 5 i del 6 i, per tant, tenen un marge de millora considerable.

Gràfic 5 Ítems i valoracions recollits a l'enquesta AQU. Font: Enquesta AQU

Tanquem aquest apartat amb una darrera dada positiva, en aquest cas el percentatge d'alumnat que triaria la mateixa titulació. A la Taula 8 es recullen els resultats de l'enquesta de la FIMA que són més baixos que l'enquesta UB. Aquests resultat són, en quasi tota la sèrie, superiors a la mitjana de la UB i cal destacar el resultat del curs 2021-22 en el qual un 87,50 % dels graduats d'Informació i Documentació repetirien la seva titulació 10 punts per sobre de la mitjana de la UB.

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Enquesta FIMA	70,00 %	64,70 %	66,60 %	75,00 %	71,43 %
Enquesta UB	75,00 %	87,50 %	70,00 %	82,61 %	80,00 %
Global UB ¹¹	78,90 %	77,40 %	76,20 %	76,40 %	77,70 %

Taula 9 Percentatge de graduats que triarien la mateixa titulació. Font: Enquesta FIMA i enquesta UB

¹¹ Aquesta dada s'ha obtingut del resum de resultats que publica la UB (<http://www.ub.edu/gtr/pdf/GLOBAL_TITULATS_2023.pdf>). En aquest cas, sí que està disponible l'informe global del curs 2022-23.

A l'enquesta de l'AQU (Taula 9) el percentatge de graduats que triarien la mateixa titulació augmenta en els tres anys recollits i supera les dades recollides, sobretot a l'enquesta de la FIMA.

	2023	2020	2017
Enquesta AQU	80,50%	75,70%	54,50%

Taula 10 Percentatge de graduats que triarien la mateixa titulació. Font: Enquesta AQU

7. L'ocupació laboral

El darrer aspecte que passarem a analitzar fa referència a la inserció laboral. En aquest tema, les dades que valorem provenen de les enquestes distribuïdes per la FIMA i per l'AQU, ja que els informes de la UB no inclouen resultats sobre ocupació laboral. En el cas de l'AQU, a més a més, només comptem amb els resultats dels anys 2017 i 2023, donat que els de 2020 no es van publicar perquè l'error mostral fou del 17 % (només van respondre l'enquesta 19 persones de les 43 possibles).¹² A diferència de les dades de satisfacció amb la titulació, que inclouen els tres cursos anteriors, les enquestes d'inserció laboral únicament tenen en compte la mostra del curs vigent i, per tant, la població enquestable és menor.

En primer lloc, els percentatges del nombre de graduats que treballen evidencien un nivell d'inserció molt alt (com es pot veure a les taules 10 i 11), una dada que no sorprèn perquè ha estat sempre un dels valors que caracteritzen el grau i un element que els graduats manifesten haver tingut en compte a l'hora d'escollir aquests estudis, tal i com es pot constatar en les dades de l'enquesta FIMA del curs 2022-23, on un 17,5 % dels alumnes diu que van escollir la titulació perquè té una bona sortida laboral.¹³

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Enquesta FIMA	90,00 %	94,11 %	100 %	87,50 %	90,00 %

Taula 11 Percentatge de graduats que treballen. Font: Enquesta FIMA

¹² A l'Informe tècnic de l'Enquesta d'Inserció Laboral dels titulats i titulades de les universitats catalanes 2023 publicat per l'AQU el setembre d'aquell any (<<https://www.aqu.cat/doc/Estudis/il-titulats/Enquesta-IL-2023/Informe-tecnic-de-l-Enquesta-d-Insercio-Laboral-2023>>) es defineix com a "publicable si la mostra és major a 10 i l'error mostral inferior a 15,5%" (p. 19).

¹³ Tal com es pot veure a l'informe que publica la FIMA (<<https://www.ub.edu/portal/documents/5181723/6601874/Informe+Facultat+TOTS+enquesta+titulats+SED+%28curs+22-23%29.pdf/e1ce67b8-5575-da2b-cf9c-6a91c9231b59>>), dels 40 graduats d'Informació i Documentació que responen l'enquesta el curs 2022-23, 7 afirmen que la "Bona sortida laboral" és la raó per la qual van escollir la titulació.

	2023	2020	2017
Enquesta AQU	93,10 %	--	96,30 %

Taula 12 Percentatge de graduats que treballen. Font: Enquesta AQU

A aquest alt índex d'inserció s'hi afegeix el fet que un percentatge rellevant de graduats troben feina abans d'acabar els estudis. Ho fa entre un 55,56 % i un 32,50 % (Taula 12), però un 50 % aproximadament la troba durant l'any següent a haver-se titulat. Les dades proporcionades per l'AQU (Taula 13) confirmen aquesta tendència i, en l'edició de 2023, només un 5,20 % diu que ha trigat més d'un any a trobar la primera feina (Taula 13).

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Abans d'acabar els estudis	32,50 %	41,18 %	55,56 %	50,00 %	45,00 %
Entre 1 i 6 mesos	45,00 %	47,06 %	11,11 %	18,75 %	25,00 %
Entre 7 i 12 mesos	7,50 %	5,88 %	0 %	0 %	0 %
Més d'un any	10,00 %	0 %	22,22 %	6,25 %	5,00 %
Mai cap feina relacionada amb els estudis	2,50 %	5,88 %	11,11 %	25,00 %	15,00 %
No contesta	2,50 %	0 %	0 %	0 %	10,00 %

Taula 13 Temps a trobar la primera feina. Font: Enquesta FIMA

	2023	2020	2017
Menys de 3 mesos	70,70 %	--	76,90 %
Entre 3 mesos i 1 any	24,10 %	--	11,50 %
Més d'un any	5,20 %	--	11,50 %

Taula 14 Temps a trobar la primera feina. Font: Enquesta AQU

També és alt el percentatge de titulats que afirma treballar en una feina relacionada amb els seus estudis (majoritàriament entre un 60 % i un 80 % tal com es recull a la Taula 14). Un percentatge menor de titulats admet que per a la feina que realitzen cal una titulació universitària i, per tant, podem entendre que el grau també els ha estat útil. Les dades de l'AQU (Taula 15) també mantenen uns percentatges similars quan se'ls demana si les funcions que desenvolupen són específiques de l'àmbit professionals.

	2022-23	2021-22	2020-21	2019-20	2018-19
Sí	80,00 %	88,24 %	88,89 %	75,00 %	60,00 %
No, però sí que requereix titulació universitària	7,50 %	11,76 %	0 %	0 %	25,00 %
No, i no requereix cap titulació universitària	2,50 %	0 %	11,11 %	18,75 %	10,00 %
No contesta	10,00 %	0 %	0 %	6,25 %	5,00 %

Taula 15 Relació de la feina amb els estudis. Font: Enquesta FIMA

	2023	2020	2017
Específiques	77,60 %	--	69,20 %
Universitàries	8,60 %	--	7,70 %
No universitàries	13,80 %	--	23,10 %

Taula 16 Funcions desenvolupades. Font: Enquesta AQU

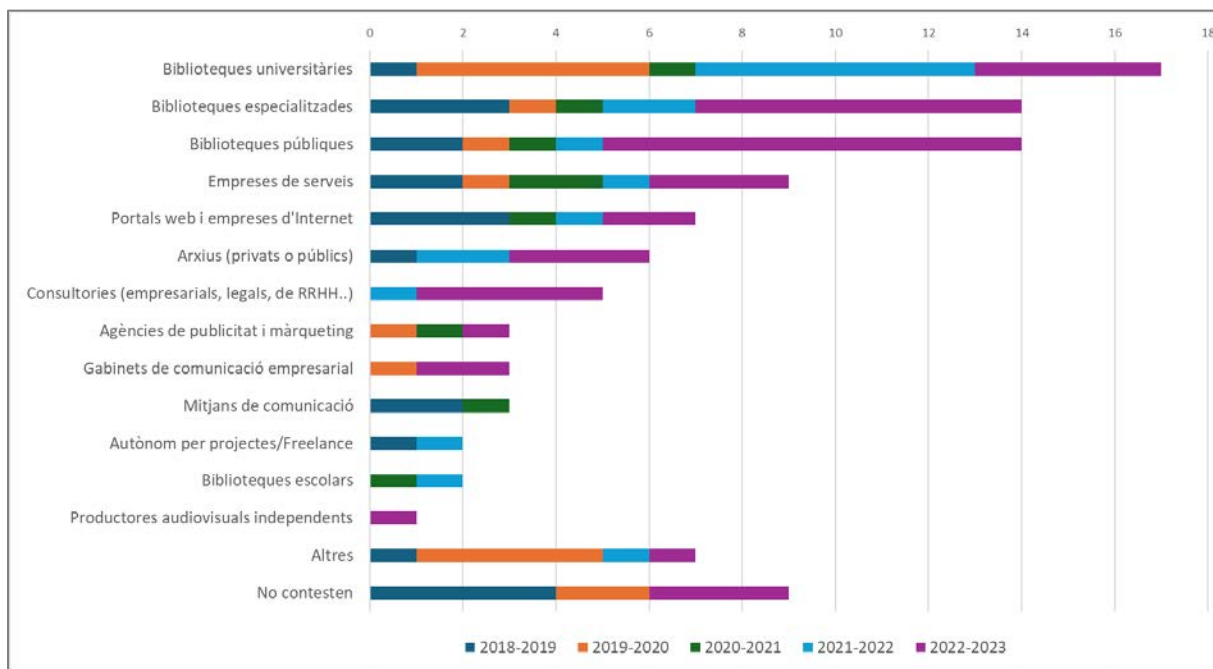
La Taula 16, en la qual es recullen les diferents vies d'accés a la primera feina, posen en evidència la importància de les pràctiques per aquesta primera experiència laboral, les oposicions i les borses de treball i els portals web i empreses de selecció. Destaca un 10,50 % que afirma haver accedit gràcies a contactes personals o familiars, tot i que aquesta és una via que ha disminuït d'una manera significativa si tenim en compte el 46,20 % que ho deia a l'edició de 2017.

	2023	2020	2017
Pràctiques o serveis universitaris	35,10 %	--	23,10 %
Oposició o borses	21,10 %	--	11,50 %
Portals web o empreses de selecció	12,30 %	--	7,70 %
Contactes (personals, familiars...)	10,50 %	--	46,20 %
Presentant CV / empremadoria	8,80 %	--	
SOC/INEM	5,30 %	--	
Altres	7,00 %	--	11,50 %

Taula 17 Via accés a la primera feina. Font: Enquesta AQU

Tanquem aquest apartat amb unes dades que només recull l'enquesta de la FIMA que ens semblen especialment interessants i que es mostren al Gràfic 5. A la pregunta, categoritzada, sobre els llocs de treball que ocupen, destaca el nombre de titulats que treballen en biblioteques. Dels 93 titulats que responen aquesta pregunta, un 48,4 % (45 persones) afirmen treballar a biblioteques: en universitàries (18,3 %), biblioteques especialitzades (15 %) i biblioteques públiques (15 %). A continuació, són les empreses de serveis (9,7 %), portals web i empreses d'Internet (7,5 %) les que

ocupen bona part dels titulats. Un tercer grup destacat són els arxius (6,4 %) i les consultories (5,4 %). Caldrà veure com segueix evolucionant aquesta dada i quins són els resultats que es van obtenint amb una mostra més àmplia i més llarga.¹⁴

Gràfic 6 Llocs de treballs dels titulats i titulades (nombres absoluts). Font: Enquesta FIMA

L'AQU recull i mostra moltes altres dades relacionades, per exemple, amb el tipus de contracte (a temps complet o parcial; fix, temporal o altres), amb la remuneració, el nivell de responsabilitat o l'àmbit de treball (públic o privat) que per limitacions d'espai no hem pogut analitzar.

8. Conclusions

Les dades d'aquest primer sondeig sobre les expectatives laborals entre l'alumnat de primer curs del grau constaten la impressió que ja es tenia: només una minoria dels nous matriculats (27,3 %) senten una vocació per les biblioteques com a lloc de treball. Una bona part de la resta, però, al llarg dels cursos, en augmentar el seu coneixement sobre aquests equipaments, se senten atrets per aquest camp professional. I les dades de col·locació laboral mostren que molts graduats acaben treballant en aquest entorn laboral (48,4 %).

¹⁴ Al Gràfic 5 es recullen, en nombres absoluts, les dades de les 102 enquestes recollides. Els percentatges que es donen s'han calculat sobre les 93 enquestes en què els graduats detallen el lloc de treball.

L'anàlisi de les enquestes evidencia, també, la importància de les pràctiques –tant curriculars com extracurriculars– en aquest canvi d'expectatives, ja que permeten que l'alumnat descobreixi directament biblioteques de tot tipus. En aquest sentit, seria interessant obrir vies que permetessin a l'alumnat fer pràctiques extracurriculars a biblioteques públiques, cosa que avui en dia no succeeix (i, en canvi, sí que es donen en biblioteques universitàries i especialitzades), per tal d'ampliar les possibilitats de descoberta dels serveis que aquests equipaments ofereixen a la ciutadania.

Pel que fa a la satisfacció dels graduats amb la titulació, les dades permeten constatar que es manté un nivell alt i que la tutorització del treball final de grau i les accions de mobilitat són elements rellevants en aquesta satisfacció. Tot això fa que un nombre elevat de titulats afirmi, en acabar, que repetiria els mateixos estudis. Així mateix, es constata un alt nivell d'inserció laboral ja que un percentatge molt alt de titulats treballa abans d'acabar els estudis o troba feina en l'any posterior a la seva finalització.

Davant d'aquestes dades és recomanable mantenir les accions de difusió tant de la professió de bibliotecari com del grau que hi facilita l'accés, el grau en Gestió d'Informació i Documentació Digital. I, també, les accions que es fan al llarg de la titulació per donar a conèixer als estudiants els diferents centres on podran treballar i la diversitat de tasques que s'hi poden realitzar.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Abadal, Ernest; Borrego, Àngel; Serra Pérez, Rafael. "Mercat laboral dels professionals de la informació: evolució de l'oferta i dels perfils ocupacionals". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 29 (des. 2012). <<https://bid.ub.edu/29/abadal1.htm>>. [Consulta: 16/05/2024].

Borrego, Àngel. "Els estudis de Biblioteconomia i Documentació a Europa: una visió general". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 35 (des. 2015). <<https://bid.ub.edu/35/borrego.htm>>. [Consulta: 16/05/2024].

Comalat, Maite; Pons, Amadeu. "Satisfacció i ocupació dels graduats en Informació i Documentació de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació de la Universitat de Barcelona". Comunicació presentada al 9è Encuentro Ibérico EDICIC (Barcelona, 2019). Disponible en línia a: <<http://eprints.rclis.org/38520/>>. [Consulta: 26/05/2024].

Combes, Barbara; Hanisch, Jo; Carroll, Mary [et al.]. "Student voices: re-conceptualising and re-positioning Australian library and information science education for the twenty-first century". *The international information & library review*, vol. 43, issue 3 (Sept. 2011), p. 137-143. Disponible també en línia –prèvia subscripció– a:

<<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1057231711000403>>.

Goodsett, Mandi; Koziura, Amanda. "Are library science programs preparing new librarians?: creating a sustainable and vibrant librarian community". *Journal of library administration*, vol. 56, no. 6 (2016), p. 697-721. Disponible en línia a:

<https://engagedscholarship.csuohio.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1138&context=msl_facpub>.

Khalili, Leila. "The attitude of library and information science students towards discipline and future of the profession". *Brazilian journal of information science: research trends*, vol. 14, no. 4 (out.-dez. 2020), e020016. <<https://revistas.marilia.unesp.br/index.php/bjis/article/view/10824>>. [Consulta: 16/05/2024].

Larsen, Jeannie Borup. "A survey of Library & Information Science schools in Europe". A: Kajberg, Leif; Lørring, Leif (eds.). *European curriculum reflections on Library and Information Science education*. Copenhagen: Royal School of Library and Information Science, 2005, p. 232-242. <<http://hdl.handle.net/1889/1704>>. [Consulta: 16/05/2024].

Moneda Corrochano, Mercedes de la. "Las cifras de la enseñanza universitaria en documentación en España: 2014". *Anuario ThinkEPI*, v. 10 (2016), p. 29-47. <<http://dx.doi.org/10.3145/thinkepi.2016.03>>. [Consulta: 16/05/2024].